

TE BEOORDELEN GESCHILPUNTEN

1. Rechtsmacht vordering tegen N.V. M.A.

1.1 standpunt van partijen

N.V. M. A. meent dat deze rechtbank geen rechtsmacht heeft om te oordelen over de vordering die het Bankenconsortium tegen haar instelt.

N.V. M. A. zelf is gevestigd in Nederland en zij heeft enkel de jaarrekeningen van een Nederlandse vennootschap geauditeerd, diensten die zij heeft gepresteerd in Nederland.

Het Bankenconsortium betwist niet dat de gebruikelijke aanknopingspunten voor de internationale bevoegdheid zich op diverse vlakken in Nederland bevinden. Zij steunt zich in de eerste plaats op artikel 8.1 van de Brussel ibis Verordening (verordening 1215/2012 van 12 december 2012) dat stelt:

Een persoon die op het grondgebied van een lidstaat woonplaats heeft, kan ook worden opgeroepen:

1. indien er meer dan één verweerder is: voor het gerecht van de woonplaats van een hunner, op voorwaarde dat ertussen de vorderingen een zo nauwe band bestaat dat een goede rechtsbedeling vraagt om hun gelijktijdige behandeling en berechting, teneinde te vermijden dat bij afzonderlijke berechting van de zaken onverenigbare beslissingen worden gegeven;

Het Bankenconsortium meent dat zij in huidige procedure diegene beoogt die de jaarrekeningen audit heeft uitgevoerd van N.V. F., later NV F. Het gaat immers om één enkele vennootschap die achtereenvolgens een Nederlandse en later een Belgische vennootschap was.

De beide verweerders, die mekaar opvolgden bij die werkzaamheden, zijn betrokken bij hetzelfde feitenrelaas. Omdat de voorwaarden voor samenhang zijn vervuld, dienen zij samen te verschijnen voor dezelfde rechter, ook als zij zijn gevestigd in verschillende lidstaten. Er anders over oordelen zou betekenen dat er mogelijk onverzoenbare beslissingen worden gewezen.

Het Bankenconsortium meent dat zij daarbij het recht heeft te kiezen wie de zogenaamde 'anchor defendant', dat wil zeggen de ankerverweerder is. Voor haar is die ankerverweerder BV M. B., een Belgische vennootschap. Deze trad op als commissaris van NV F. vanaf boekjaar 2018, het jaar waarin NV F. zich vestigde in Mechelen.

En omdat voor BV M. B. de ondernemingsrechtbank Antwerpen, afdeling Mechelen bevoegd is, kan N.V. M. A. bij samenhang voor dezelfde rechtbank worden gedagvaard.

Het Bankenconsortium voert verder aan dat de controleverplichting van N.V. F. zich ook uitstreckte tot de 18 Belgische vennootschappen wiens cijfers onderdeel waren van de consolidatieperimeter van N.V. F..

N.V. M. A. herinnert eraan dat in geschillen in internationale / Europese context een partij in principe wordt gedagvaard voor de rechter van haar woonplaats. Dan is enkel de Nederlandse rechter bevoegd.

Ook het artikel 8.1 van de Brussel ibis Verordening dat de samenhang regelt, laat niet toe N.V. M. A. te dagvaarden in België. Er is immers geen enkele samenhang tussen de vordering die het Bankensortium in de inleidende dagvaarding stelde tegen CVBA M. en tegen N.V. M. A. Dit blijkt uit het gegeven dat het Bankensortium zelfs erkende dat zij geen enkel vorderingsrecht had tegen CVBA M. Zij deed namelijk onmiddellijk afstand van geding tegen deze partij.

Maar zelfs als de rechtbank zou aanvaarden dat moet worden geoordeeld over de samenhang van de vordering van het Bankensortium tegen N.V. M. A. enerzijds en BV M. A. anderzijds, faalt het Bankensortium in de bewijslast. N.V. M. A. meent dat het Bankensortium te vaag blijft over wat zij precies verwijt aan N.V. M. A. en BV M. B..

Bovendien bevinden N.V. M. A. en BV M. B. zich in verschillende situaties. Daar waar N.V. M. A. de controle heeft uitgevoerd naar Nederlands recht, heeft BV M. B. daarbij enkel Belgisch recht toegepast. Beide partijen bevinden zich dus in een situatie die zowel feitelijk als juridisch verschillend is.

1.2 beoordeling

Wanneer meerdere verwerende partijen beweerdelijk betrokken bij een voortgezette fout zijn gevestigd in een verschillende lidstaat kan de eiser kiezen voor welke van de lidstaten zij haar vordering aanhangig maakt *'voor zover er tussen de vorderingen een zo nauwe band bestaat dat een goede rechtsbedeling vraagt om hun gelijktijdige behandeling en berechting, teneinde te vermijden dat bij afzonderlijke berechting van de zaken onverenigbare beslissingen worden gegeven.'*

Deze bevoegdheidsregel sterkt ertoe een goede rechtsbedeling te vergemakkelijken, parallel lopende processen zo veel mogelijk te beperken en dus te vermijden dat bij afzonderlijke berechting van de zaken onverenigbare beslissingen worden gegeven.

Uit de inleidende dagvaarding blijkt dat het Bankensortium zich misleid voelt door de financiële informatie die zij ontving bij de onderhandelingen over het eerste krediet die het voorwerp uitmaakte van controle door N.V. M. A. of BV M. B.

In het bijzonder verwijst zij hiervoor naar de geconsolideerde financiële resultaten per 31 december 2016. Het Bankensortium stelt dat op basis van die cijfers prognoses werden gemaakt. Beide waren volgens het Bankensortium niet correct, onder meer omdat er tussen vennootschappen cashrondjes werden georganiseerd en bepaalde vennootschappen ten onrechte buiten de consolidatieperimeter werden gehouden. Het gaat onder meer om GOB H. H. K. Ltd., FIPH en NLB F. S.. Hiervoor acht het Bankensortium de registeraccountant, respectievelijk de bedrijfsrevisor aansprakelijk omdat ze daar onvoldoende toezicht op hebben uitgeoefend.

Het Bankenconsortium stelt verder dat de verkeerde financiële informatie voortduurde ook nadat de zetelverplaatsing en de aanpassing van de rechtsvorm werd gepubliceerd. Uit de inleidende dagvaarding blijkt dat zij daarvoor de bedrijfsrevisor aansprakelijk acht die instond voor de controle van de jaarrekening per 31 december 2018 en de daaropvolgende jaren.

Het Bankenconsortium geeft met andere woorden aan dat de onterechte uitsluitingen uit de perimeter voortduurden na de wissel van de entiteit— van N.V. M. A. naar BV M. B. - die de geconsolideerde jaarrekening en dus ook de perimeter diende te controleren. Volgens het Bankenconsortium is er dus sprake van een voortgezette fout.

En alhoewel de Nederlandse wetgeving waaraan N.V. M. A. zich diende te houden, mogelijk licht afwijkt van de Belgische, wat zal moeten blijken, mag worden aangenomen dat die omwille van de onderliggende Europese wetgeving grotendeels gelijklopend zal zijn. En dus is er een ernstig risico op parallelle procedures waarin de beweerde fout op tegenstrijdige manier wordt beoordeeld.

De voorwaarden om te spreken over samenhang in de zin van artikel 8 Brussel Ibis Verordening zijn dus vervuld.

Die beoordelingen met toepassing van verschillende rechtssystemen staat de toepassing van artikel 6, punt 1 bovendien niet in de weg wanneer het voor de verweerders voorzienbaar was dat zij konden worden opgeroepen in de lidstaat waarin een van hen zijn woonplaats heeft.

Tweede verweerder, N.V. M. A., was als registeraccountant verantwoordelijk voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening per 31 december 2016. Zij stelt haar activiteiten uitsluitend in Nederland te hebben uitgevoerd.

Of dit werkelijk zo is zal moeten blijken nu uit het structuurmemorandum (stuk 1.5 van het Bankenconsortium) blijkt dat F. N.V. al in 2017, tijdstip van de controle, haar werkelijke belangen had overgebracht naar België (Mechelen).

Niettemin bleef N.V. M. A. ook registeraccountant voor het boekjaar eindigend op 31 december 2017. En ook die controle klaagt het Bankenconsortium aan omdat zij meent dat de verkeerde informatie ertoe leidde dat zij het krediet verhoogde.

Ook het gegeven dat N.V. M. A. werd gedagvaard met een Belgische verweerder, CVBA M., tegen wie het Bankenconsortium later afstand van geding deed, is op zich niet voldoende opdat de rechtbank zich zonder rechtsmacht verklaart voor wat betreft de vordering tegen N.V. M. A..

De toetssteen die de rechtbank moet hanteren werd weergegeven in het arrest van het Europees Hof van Justitie in het arrest CDC Hydrogen Peroxide van 21 mei 2015 (arrest van 21 mei 2015 C-352/13).

Meer bepaald moet de rechtbank nagaan in welke mate de mededagvaarding met een Belgische verweerder gebeurde om op een kunstmatige manier en enkel met die bedoeling een partij (hier N.V. M. A.) te onttrekken aan de bevoegdheid van de rechter van de staat waar hij zijn woonplaats heeft.

Uit de inleidende dagvaarding blijkt dat wanneer het Bankenconsortium een dagvaarding uitbracht tegen N.V. M. A., het haar bedoeling was ook de Belgische *bedrijfsrevisor* mee te dagvaarden. Deze wordt in de inleidende dagvaarding (inleidingszitting 21 december 2022) consequent aangeduid als 'M. België' en er wordt duidelijk aangegeven dat het Belgische bedrijfsrevisorenkantoor M. wordt beoogd.

Dat een andere vennootschap, eveneens met de benaming M. werd gedagvaard, is dan ook overduidelijk gebaseerd op een materiële vergissing.

Er is geenszins gebruik gemaakt van een constructie waarbij een partij die op geen enkele wijze betrokken kan zijn bij de beweerde fouten, pro forma werd gedagvaard om N.V. M. A. te kunnen berechten voor een andere rechter dan haar natuurlijke rechter, in casu de Belgische rechter. De rechtbank meent dan ook dat het mogelijk is om te oordelen of de vordering tegen N.V. M. A. samenhang vertoont met de vordering tegen de Belgische M. bedrijfsrevisoren die men samen in de inleidende dagvaarding beoogde te dagvaarden.

Dit alles in acht genomen meent deze rechtbank dan ook dat zij rechtsmacht heeft om te oordelen over de vordering voor zover gericht tegen BV M. B. als, bij toepassing van artikel 8,1 Verordening Nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken als over de vordering voor zover gericht tegen N.V. M. A.

BESLISSING:

Om alle redenen die hierboven werden weergegeven.

Met naleving van de Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken.

Rechtdoende op tegenspraak.

De rechtbank, thans anders samengesteld, herneemt de zaak en werkt het tussenvonnis van 4 januari 2023 verder uit.

Na erover te hebben beraadslaagd, komt de rechtbank tot volgende beslissing:

- zij zegt voor recht dat zij rechtsmacht heeft om te oordelen over de vorderingen ingesteld tegen N.V. M. A. en BV M. B.;